

Regionalt omstillingsarbeid under økende usikkerhet gir evaluering en ny rolle

Åge Mariussen,
Nordlandsforskning, Bodø/
Universitetet i Vasa, Finland

«Krise, hvilken krise?..»

- .. on 4 November 2011, he (Silvio Berlusconi) told a news conference at the end of a G20 summit:
- *"The life in Italy is the life of a wealthy country: consumptions haven't diminished, it's hard to find seats on planes, our restaurants are full of people."* (BBC)

«... flyene og restaurantene er jo fulle..»

- Usikkerheten i den globale og europeiske økonomien fortsetter...
- Oljeprisen holder seg under 50 dollar..
- Sviktende priser på andre råvarer
- Fallende kronekurs, tegn på inflasjon...
- Norsk økonomi er alt for spesialisert på noen få råvarer
- Krisen rammer ulike norske regioner på ulik måte

Omstilling, handlingslammelse og politisk usikkerhet

- Behov for «skreddersydde» pro-aktive omstillingsstrategier på det regionale nivået, men..
  - Enhetsstaten – der alle skal få det samme..
  - Laissez faire – der markedet fordeler
  - Legitimitetsproblem for det regionale nivået
- Kommunal reform som har stoppet opp – fylkeskommunene under «omstilling»

«Ingen går i tog for fylkeskommunen»

- Bakgrunnen for diskusjonen av et sterkere folkevalgt regionalt nivå er et stort samordningsbehov i dagens forvaltningssystem. Dette behovet springer ut av
  - en sektorinndelt statlig forvaltning,
  - Et fragmentert virkemiddelapparat med ulik geografisk inndeling
  - sektorovergripende samfunnsutfordringer,
  - behov for mer samordnet innsats for å fremme bærekraftig vekst
  - arealutvikling som ikke er bærekraftig.
- Fra NIBR-rapport 2016:6

Argumentet for sterkere regioner med folkevalgt styring(NIBR 2016:6)

- ... begrunnelsen for styrke fylkeskommunen som samfunnsutvikler er at de er det forvaltningsnivået som best kan utforme en politikk som ser bo-, areal-, transport- og regional utvikling i sammenheng. Ikke bare å se ABS (arbeid, bosted, service) -regioner i en geografisk sammenheng, men også å sørge for at utviklingen i sum ivaretar både sosiale, næringsmessige og miljø- og klimamessige hensyn.

Argumentet for sterkere regioner med folkevalgt styring(NIBR 2016:6)

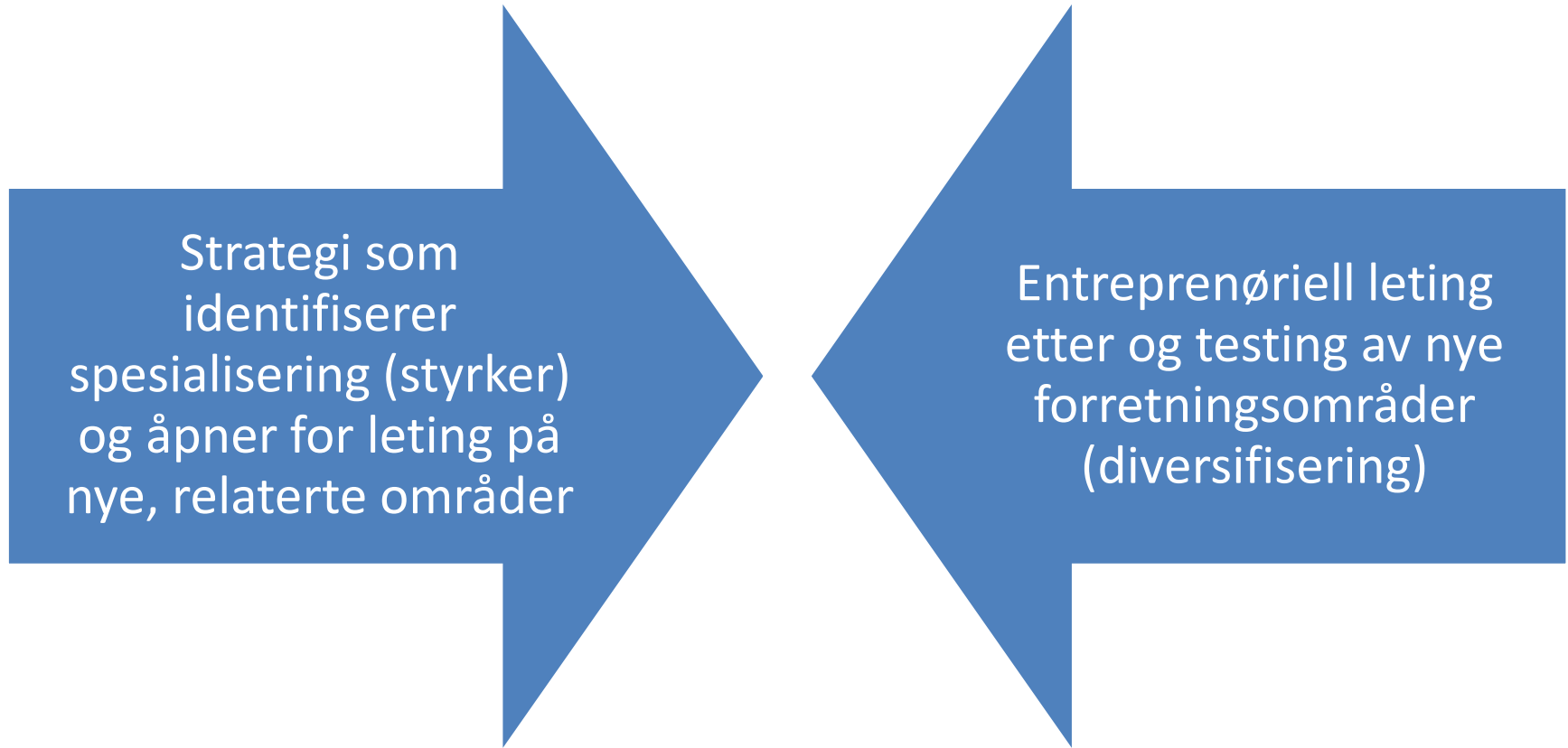
- Nasjonale departement og direktorat ivaretar i liten grad samordning og helhetstenkning rundt slike spørsmål, ei heller deres regionale ledd.

Argumentet for sterkere regioner med folkevalgt styring(NIBR 2016:6)

- Med en større portefølje vil regionene ha flere virkemidler tilgjengelige til å påvirke regional utvikling. Det gir også mulighet til å redusere den statlige detaljstyringen, i og med at regionene vil representere tyngre kompetansemiljøer. Større portefølje og geografisk størrelse kan også vitalisere regional utvikling som et policyfelt, noe vi ser har skjedd i de svenske forsøkene.

smart spesialisering: omstilling gjennom entreprenørielle oppdagelser

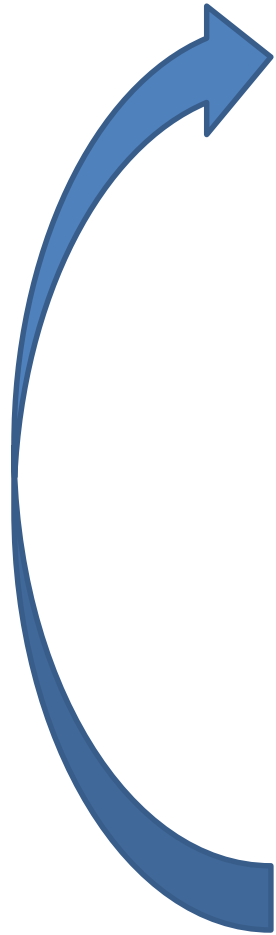
Entreprenørielle oppdagelser er eksperimentelle

- Implementation of smart specialisation strategies within a region should not be seen as a static planned, top-down process. It is not based on a rigid application of an equally static set of policy tools, decided once and for all at the beginning of the planning cycle.
- Neither should it be perceived as an incremental process of implementation, with no long-term vision.
- The S3 implementation phase can be seen as an experimental 'trial and error' process.
- During this experiment, design, visions and long-term goals are regarded as hypotheses which can be confirmed as well as rejected during the implementation and monitoring of effects on the regional innovation ecosystem.
  - Åge Mariussen Ruslan Rakhmatullin Lina Stanionyte 2016
Smart Specialisation: Creating Growth through Transnational cooperation and Value Chains JRC Policy Brief, Sevilla

Kommisjonens indikatorer ex ante

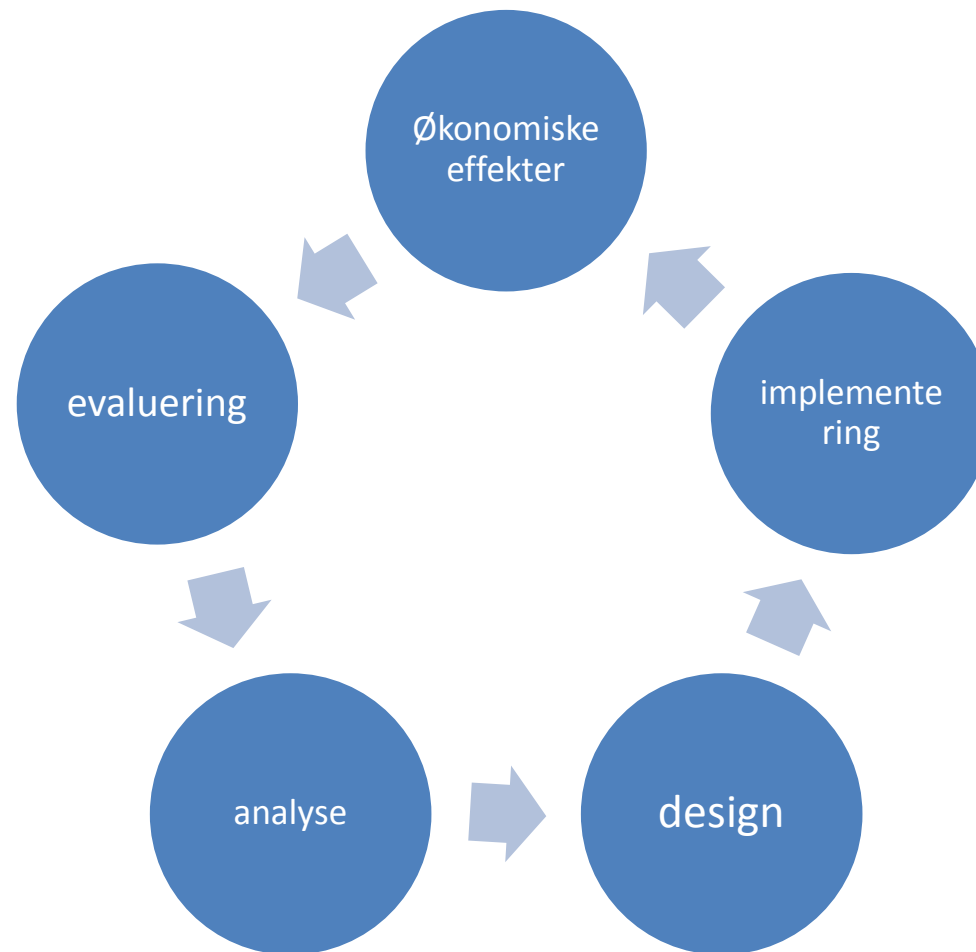
Analyse	Kartlegging av ressurser i regionen
	Nasjonale ressurser
	Transnasjonal læring
Organisering og ledelse	Entreprenøriell dynamikk
	Organisering
	Bred deltagelse?
Felles visjon	Ledelse og kommunikasjon
	Bred forståelse av innovasjon
	Utfordringer
Identifisering av prioriteringer	Scenarier
	Endring av tidligere prioriteringer
	Konsistens
Sektor-samordning	Kritisk masse
	Veikart?
	Balanse?
Monitorering og evaluering	Rammebetingelser
	Output og resultatindikatorer
	Monitorering av prosjekter
	Utvikling/ endring av strategien (læring)

Kontinuerlig læring

Analyse	Kartlegging av ressurser i regionen
	Nasjonale ressurser
	Transnasjonal læring
Organisering og ledelse	Entreprenøriell dynamikk
	Organisering
	Bred deltakelse?
Felles visjon	Ledelse og kommunikasjon
	Bred forståelse av innovasjon
	Utfordringer
Identifisering av prioriteringer	Scenarier
	Endring av tidligere prioriteringer
	Konsistens
Sektor-samordning	Kritisk masse
	Veikart?
	Balanse?
Monitorering og evaluering	Rammebetingelser
	Output og resultatindikatorer
	Monitorering av prosjekter
	Utvikling/ endring av strategien (læring)

Smart spesialisering under usikkerhet er eksperimentell...

Evaluering har en sentral rolle i en eksperimentell strategi for omstilling

- Ex ante: Eksplisitt roadmap og klare forventninger til leveranser fra prosjektene i forhold til tid
- Forvent at mange prosjekt vil gå galt
- Let etter, stopp og lær av taperne
- Finn og lær av vinnerene
- Tilbakeføring fra evaluering til strategi og design (forståelsen av hvor veien går)